

Faludi Ádám

AZ ÚJSÁGOS,
AKI NYITÁS UTÁN IS LETÁROZOTT

Az újságos, aki nyitás után is leltározott, rendszerint késett. Az elődje többnyire már reggel hét előtt kirakodott a bódé ablaka előtti pultra, körbeállogatta újságtartó állványokkal az elárusítóhelyet, elrendezte a képeslapokat, s napilapokat böngészve várta a vevőket. Évekig így ment ez, azóta mindenképpen, amióta itt nyaralt a tónál. Rendszeresen itt kezdte a napot a bolt előtti asztaloknál ülve és olvasgatva, átellenben az újságos bódéval. A szilárd pont a mindenségben, amelynek segítségére vágyott a hajdani mester, hogy kimozdítsa helyéből a világot. Idén nyáron megváltozott minden. Az újságos, aki nyitás után is leltározott, felrúgta a szokásokat, a hallgatóság egyezséget eladó és vevő között. Kiszámíthatatlanul késett, a kötegelt lapok a bejárati ajtó előtt heverték egymáson, szállingóztak a nyaralók, órájukra pillantottak, lementek a partra, visszajöttek, tipródtak, aztán elmentek. Az újságos, aki nyitás után is leltározott, kerékpárral járt ide, morcosan érkezett. Megbántott feleség forma nő, a kerékpárral is konfliktusa támadt mindjárt a megérkezése után. Hol az oldaltámaszra próbálta állítani, hol a nyilvános vécé előtt álló vén fűzfához, hol meg a bódé mögötti sövényhez igyekezett támasztani. A kerékpár kivétel nélkül eldőlt, amint ellépett mellőle. Következhetnek az újraélesztési kísérletek bemelegítő gyakorlatként. A nő aurája dühből és tehetetlenségből állt, mindenféle agressziót éltető összetevőkből. Amikor végre kinyitotta a vasajtót, s a lakatot a kulcsokkal a pántra akasztva belépett a bódéba, a közelben tébláboló néhány nyaraló, aki még nem ismerte az új helyzetet, odaállt a kinyitott ablakocska elé, elővéve pénztárcáját. „Még zárva vagyok, nem leltároztam” – vetette oda nekik az újságos, aki nyitás után is leltározott, s vagdosni kezdte a kötegelt lapok zsinórait. A pénztárcák némi tanakodás után a szabadidőruha-zsebekbe, reklámszatyrokba kerültek, a vevők pedig elszivárogtak a langyosodó bitumenen a házak felé.

„Olyan országban élek, ahol megtapsolják a lottózámokat.” Vett magának a boltban egy meggyes-mákos rétest, egy üveg ásványvizet, aztán a bolt folytatásaként álló büfében kért mellé unicumot és kávét.

„Cukor és kanál nélkül, natúr.” Leült az egyik asztalhoz, maga elé tette a poharakat, felhajtotta az unicumot, beleivott az ásványvízbe, és enni kezdte a rétest. Az újságos, aki nyitás után is leltározott, a harmadik kötegen nyesztelte a műanyag kötözőt. Háromnegyed nyolc, hallatszott valami kereskedelmi humorhoz társított közlés után a rádió hangszórójából. A hangszórók ott függtek a büfé ablakai felett, nyitástól zárásig ugyanazt az adót sugározták. A kezdődő nap, a tó sima vize, a part kövei közt szedegető sirályok, a néhány csalinkázó vadkacsa azonban fölébe kerekedtek, háttérbe szorították az örökös kényszerhumorra ítélt műsorvezetőket. Az újság viszont hiányzott. Nem a tartalma miatt, hanem a gesztus miatt. „Olyan vagyok, mint bármelyik nyaraló, ülök a kávémmel, újságot olvasok, rágyújtok az első cigarettára, süt a nap.” Sodort egy cigarettát, rágyújtott. Szerette a cigarettadohányt, a maga készítette szálakat, Drumot szokott venni, vagy Samsont. „Az újságok azoknak írják, akik megtapsolják a lottózámokat egy visszafogott igényű tévéshowban. A mostani újságok arra valóak, hogy lapozgassa őket az ember, úgy tegyen, mint akárki más, legalább tíz percig, negyedóráig. Nyaralásra valóak, vagy a meghámozott krumplicéjébe belegyúrni, arra valóak.” Kifújta a füstöt, figyelte az unicum bejelentkezését, és figyelte az újságárust, aki nyitás után is leltározott.

A második szárra már nem gyújtott rá, odament a bódéhoz, és beszólt az ablak nyílásán. – Egy Hírlapot kérek. – Még zárva vagyok, leltározom – hallatszott odabentről. Arra gondolt, hogy megkérdezi a nőt, hogy meddig húzza még ezzel a baromsággal az időt, ahelyett, hogy adna egy újságot, egy strigula az elszámoló lapon, egy darab Hírlap, eladva, és leltározná dél felé, amikor a tájékkára sem néz senki. Aztán mégsem szólt. Állt az ablakocska előtt; „– Ez egy ökör, egy korkivonat, embléma, egy visszafogott igényű tudósítás a szennyesládából, a sugallt példák önkéntes ügynöke, ez egy kiképzett ostoba, butaságetalon, tévével az agya helyén.” Tanácstalanul kocogtatta meg néhányszor a százforintost az ablak előtti pulton, már mindenki elment másik újságost keresni, nyolc óra múlt, a boltban is alig lézengett vásárló. A bódé nyitott ajtajára esett a pillantása. „Olyan országban élek, ahol megtapsolják a lottózámokat. De hát hol élhetnék máshol?” Zsebre tette a pénzt, a bódé ajtajához lépett, tétovázás nélkül rácsukta az újságosra, aki nyitás után is leltározott, aztán beakasztotta a lakatot a helyére, és összekattintotta. Kivette belőle a kulcsot, és elindult a part felé. Alig hallotta a nő hangját odabentről: – Hé,

mit csinál maga? Hé! – szegődött aztán nyomába a kiáltás. Visszafor-
dulva látta is ezt a kiáltást, ezt a változatlan hangsort kibújni az abla-
kocskán a még üres párkányra, oda, ahol az újságok szoktak feküdni.
Nézte, ahogyan megismétlődve, egymás után kilendülnek, szépen,
szabályosan elrendeződnek, fejléc, fejléc alatt, s jól látható mindegyi-
ken a nap szenzációja: – Hé, mit csinál maga?

Lesétált a partra, és bedobta a kulcsot a tóba. Mozdulatától meg-
riadva felreppent két sirály, majd néhány méterrel arrébb visszaszállt
a kövekre. „Nem lesznek kárba vesztett reggelek, nem lesznek buta hí-
rek, csak visszafogott igényű napok. Visszafogott igényű nyarak,
nyaralás lesz, gratuláló emberek, akik örülnek a számoknak, és meg-
tapsolják bármelyiket.” A távoli vitorlásokra nézett, mélyeket fogok
lélegezni, sokkal mélyebbeket, mint eddig bármikor, aztán elindult a
parton a nyaraló felé.

(Új Forrás, 2002/7.)

A SZEMLÉZETT MŰVEK ALKOTÓI

- Bogdán László (1948, Sepsiszentgyörgy) Füist Milán-, Kortárs- és Déry Tibor-díjas író, műfordító, újságíró
- Faludi Ádám (1951, Tatabánya) író, képzőművész
- Gyárfás Endre (1936, Szeged) író, költő, műfordító
- Jónás Tamás (1973, Ózd) költő, író
- Kiss Ottó (1963, Battonya) író, költő
- Lászlóffy Aladár (1937, Torda) Graves-, József Attila- és Kossuth-díjas költő, író, a Magyar Művészeti Akadémia tagja
- Nagy András (1956, Budapest) író, drámaíró, esszéista, a Nemzetközi Színház Intézet magyar központjának elnöke
- Páll Lajos (1938, Korond) költő, festőművész
- Solymosi Bálint (1959, Kunszentmárton) író, költő
- Sulyok Vince (1932, Ménfő) Bethlen Gábor-díjas író, költő, műfordító
- Szív Ernő (20 század eleje) hírlap- és szépíró
- Tatár Sándor (1962, Budapest) költő, műfordító
- Vasadi Péter (1926, Budapest) József Attila-díjas költő, író, újságíró
- Végh Attila (1962) költő, esszéista